

Cena Numeru 3 centy w Krakowie, Podgórze i na prowincyi.

PRENUMERATA

miejsce w Krakowie i K. 50 h. (zuz z dostawa do domu na prowincji z przesyłką pocztową i K. 50 hal. — Prenumerata za rok i msk. 50 L. 2 fl. 1 m.

POJEDYNCZE EGZEMPLARZE NABAWIA. MOŻNA WE WSZYSTKICH AGENCYACH PISM I NA WSZYSTKICH DWORCACH KOLEJOWYCH.

NOWINY

Dziennik niezawisły demokratyczny ilustrowany.

OGŁOSZENIA

za wiersz petytu 10 hal., za każdy następnny raz 12 hal. drobne ogłoszenia po 4 halerce od wiersza (minimum 50 hal.). Nadane za wiersz petytowy 50 hal. spody na każdej stronie po 3 Kor. — Załączniki 20 Kor. za tysiąc literaty prowadzi w swoim zarządzie p. M. Hupczyński.

Administracja „NOWIN”: ul. Wiślna L. 2, otwarte od godziny 8 rano do godz. 8 wieczorem.

Na Lwów Skład i Ekspedycja: Agencja Saksobawarska, Paraż Havemann L. 2.

Redakcja i Administracja „Nowin”: Kraków, ul. Wiślna L. 2, Tel. 340. Ekspedycja „Nowin” ul. Wiślna L. 2.

REDAKTOR NACZELNY: LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustne, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcja (Tel. 340) od godziny 9 rano do godziny 7 wieczorem w biurze ulicy Wiślna L. 2. Reklama nie wraca się.

„NOWINY” wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. — Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincyi.

ZGON KRÓLA EDWARDA VII.

Sobotniej nocy o godz. 12 min. 45, zmarł w Londynie król angielski Edward VII. Katastrofa przeżyła niespodzianie; wprawdzie już wczorajsze depesze donosiły o poważnej chorobie, jednak niebezpieczeństwo nie wydawało się tak bliskie. Wczoraj jednak stan chorego tak się pogorszył, że od tego czasu godziny 10 był bezradniejszy. Wczoraj rano król stracił przytomność.

Na życzenie króla lekarze wydawali o jego zdrowiu prawdziwe biuletyny. Pierwszy biuletyn, że stan króla jest bardzo poważny, wywołał w Londynie olbrzymie wrażenie. Dzienniki wydawały co godzinę nadzwyczajne dodatki z wiadomościami o chorobie króla.

Przed palacem królewskim zgromadziły się wczoraj wietorz tłumy publiczności. Gdy o zachodzie słońca ściągnięto, jak zwykle, chorągiew królewską, powiewającą na zamku, zapawała wśród tłumy arocytasty cisza, mężczyźni odosłali głowy, gdyż myśleli, że już katastrofa nastąpiła; dopiero gdy wyjaśniono prawdziwy stan rzeczy, napięcie ustąpiło.

O porankach zasłabnięcia króla Edwardea donoszą:

Pod koniec swego pobytu w Biarritz czuł się król lepiej i przedziewał dłuższy spacer pieszo i wtedy, jak się zdaje, zasiebił się, wrócił mu bowiem zaraz kaszel, na który cierpiał od kilku tygodni, a którego nabawił się z powodu influeney, połączonej z katarem oskrzeli.

W ostatnich dniach król cierpiał na chrypkę i miał kilka ataków duszności; kilkakrotnie brakło mu tchu. Lekarze byli tem bardzo zadowoleni. Stan króla zdawał się jednak polepszać. Wczoraj wystąpiła nagłe gorączka. Lekarze sądzili z początku, że jest to objaw malaryi. Później stwierdzono zapalenie płuc, co było tem niebezpieczniejsze, że król cierpiał na zwapnienie sercy i na wzdęcie serca. Choroba postępowała bardzo szybko. O godz. 9 wieczór stwierdzono, że stan jest beznadziejny.

Przy łóżu chorego czuwała cała rodzina króla. Ponieważ królowi już wczoraj nie wolno było mówić, porozumiewał się z otoczeniem w drodze pisemnej.

Król Edward urodził się 9-go listopada 1841, jako najstarszy syn królowej Wiktoryi i jej męża ks. Alberta i otrzymał tytuł ks. Wali. — Nanki pobrał w Edynburgu, Oxford i Cambridge, w roku 1863 wstąpił do loty parów jako kaptan Cornwall, a od chwili śmierci swego ojca (1861) począł w coraz większym zakresie obejmować funkcje reprezentacyjne w zastępstwie matki. — W tymże czasie obejmował też liczne i wielkie podróże po Europie, Azji i Ameryce; w Paryżu był częstym gościem, wiodąc żywot bardzo towarzyski, wesół, a nawet buhalscy. W roku 1875 został mianowany feldmar-szałkiem smri angielskiej. Sportowo, szczególnie sportowo wysiłkowemu i regularnie, bolidował z samowaniem; slywał także z wytworną elegancją i po dziś dzień nadawał ton modzie.

Po śmierci królowej Wiktoryi, 22-go stycznia 1901 r., zasiadł na tronie angielskim i przybrał

imię Edwardea VII. Koronacja odbyła się dopiero 9-go sierpnia 1902 r., ponieważ musiała zostać odroczone z powodu ciężkiej choroby króla. W r. 1863 poślubił ks. Aleksandrę (ur. w r. 1844), córkę króla duńskiego Krysytana IX. Z synów najstarszy Albert Wiktor zmarł; następcą tronu jest drugi syn.

Jerzy, książę York i Wali (ur. w r. 1865). Król Edward VII. był jednym z największych wiadów angielskich. Umysł bystry i gruntownie ze sprawami państwa obznajomy, monarcha prawdziwie konstytucyjny — król Edward odznaczał się niespolitym talentem męża stanu i nierównego dyplomaty. W latach młodszych, gdy jeszcze nie objął rządów, poznał najwybitniejszych mężów stanu Anglii: Disraeliego, wielkiego Gladstone, Salisbury'ego... Król Edward jedną tylko wielką wojnę przeprowadził: mianowicie zwycięską wojnę z Boarami w 1902 r. W koncercie europejskim dzięki rostrpnięciu króla-dyplomaty Anglia umiała sobie zawsze zapewnić dominującą stanowisko — i zawsze też król troszczył się o utrzymanie i zachowanie przewagi na morzu. Tendencje polityki króla Edwardea były pokojowe; opierał się na umietyście zawieranych sojuszach (sojusz z Francją), których rezultaty były prawdziwie wyjątkowe.

Król Edward VII. był w Anglii wielce popularny, kochany i uwielbiany za „pierwszego gentlemana Anglii”; również w Europie powszechnego doznawał szacunku.

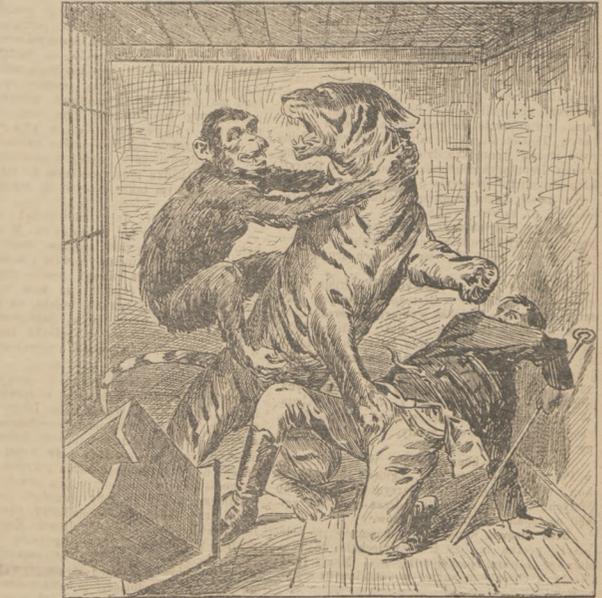
Polski kongres narodowy w Ameryce.

Dnia 11 maja nastąpiło odsłonięcie pomnikow Kościuski i Pułaskiego w Washingtonie, bohaterów polskich, którzy walczyli w obronie niepodległości Stanów Ameryki, w związku z tą uroczystością odbył się Polski kongres narodowy.

Cały ceremoniał odsłonięcia pomnikow spoczywa w ręku rządu Stanów Zjed., który się sam w wysokim stopniu zajmuje. Rząd stawia trybuny przy obydwiu pomnikach, daje orkiestrę, wojsko i będzie pilnować porządku. Głównym mistrzem ceremonii będzie sekretarz wojny; parady wojskowa i cywilna będzie dowodził generał armii regularnej Stanów Zjednoczonych, pod którego dowództwem będzie też zostawał i polski dywizja, składająca się z towarzyszyw polskich — wojskowych, sokołuch i cywilnych. Marszałkiem tej dywizji będzie mianowany przez komitet budowy pomnika dr. W. Kafkiewicz. Uroczystość rozpocznie się we środę dnia 11-go maja o godzinie 2. m. 30 po południu.

Przy pomniku Pułaskiego będzie przemawiał: sekretarz wojny, prezydent i obywatel J. Smulski; przy pomniku Kościuski prezes Z. N. P. po polsku; Genzar Zwizjaka N. P. po angielsku i prezydent Stanów Zjednoczonych. Na początku i przy końcu ceremonii będzie odmiwiano modlitwa.

W dniu odsłonięcia pomnikow odbył się bankiet, na którym prezydent Stanów Zjednoczo-

Do czego dochodzi tresura. (Patrz „Rozmaitości”).

nych w towarzyszywie kilkudziesięciu wybitnych Amerykanów będzie gościem Związku Narodowego Polskiego.

Nasajutrz 12-go we czwartek o godzinie 10 rano nastąpi otwarcie Kongresu Narodowego Polskiego w teatrze New-National. Stosownie do programu pierwszy dzień ma być poświęcony zapoznaniu świata amerykańskiego z przeszłością, terażniejszością i punktem przyszłości Polak.

(Na popołudniowej sesji Kongresu bowiem nastąpi odczytanie trzech referatów w języku angielskim. Referaty obejmują następujące tematy: 1. Rzut oka na Historję Polak do r. 1785. 2. Życie Polak w okresie poroblowym i wykazanie wysokości tej kultury i pracy cywilizacyjnej na równi z innymi narodami. 3. Przewa Narodu Polskiego, oparte na dziejachach i cywilizacyjnych zasługach, do samostanego bytu politycznego. Debata nad referatami angielskimi wytkuczone).

Na ten dzień zaproszono mnóstwo wybitnych Amerykanów, z których wielu obiecało przybyć i

wystąpić referatów w języku angielskim o Polsce i Polakach.

Następne dwa dni będą poświęcone sesjom poszczególnych sekcji, na które kongres się podzielił (politycznej, ekonomicznej, oświatowej, naukowej i emigracyjnej). Żądaniem sekcji po litycznej będzie rozpatrzyć i omówić obecny stan polityczny narodu polskiego, działalność i programy różnych stronnictw, uosobień panujące w całym narodzie i wypracować resolucje, któreby były wyrazem zapatyowania się Kongresu na najlepszy kierunek akcji politycznej w całej Polsce. Sekcja zaś o emigracji na powinna się zastanowić nad trytem i potrzebami wychodźstwa polskiego w Ameryce i nad stojącym do staro-go kraju.

Przejrzeliwne są Sekcje uchwały i resolucje będą przedstapowane na ostatniej plenarnej sekcji ogółowi obradujących dla ponownego omówienia, przejścia, odręczenia lub porobienia kontencanych poprawek.

— To wszystko do mnie należy! — oświadczył mi z pewną dumą mój wybacza.

Byłem zdumiony. Nie mogłem się jednak dalej wypytwać, gdyż zostałem wprowadzony do mrowanego, niewysokiego domu, gdzie tuż na progu przywitana nas młoda, kipiąca zdrowiem i pięknością kobieta.

Przyprawdzam ci gościa! — rzekł, przedstawiając mi swojej żonie.

Skontemłem się, wymieniwszy swe nazwisko.

— A ja nazywam się Pedro Manuelo — oświadczył gospodarz domu, przysuwając krzesło do stołu. — Siadajmy. A ciebie, Nicoloze, prosimy o porządny wieczorek.

Zaczekajcie panowie, wszystko wnet przyniosę. Gospodyni wyszła, a my dwaj pozostaliśmy w mieszkaniu. Gospodarz domu zaczął o czemś przebieżnym, przemysłowym, bo na twarzy jego błakał się uśmiech, a z oczu tryskały iskry promienne. Podkreślił waga i z temi słowy zwrócił się do mnie

— Dziwił się pan, że ja sam rozporządzam takim wielkim majątkiem, a jednak pan mojego całego mienia jeszcze nie widział dotychczas!

Jakto, więc to jeszcze nie wszystko? — krzyknął zdumiony.

Pedro Manuelo uśmiechnął się.

— To jeszcze nie wszystko! — powtórzył, a po krótkiej chwili dodał: — Po drugiej stronie rzeki mam szerokie pola, zboża porosłe. Tam żonę, blisko góry, na mojem polu rosną krzewy winnego grona, a posiadam także...

— Pan tedy jesteś największym bogaczem w tych stronach? Żyje pan to niby jakiś Krzesus...

— Istotnie, tak jest — potwierdził Pedro Manuelo. — A całą moją fortunę zdobyłem jeno dzięki...

— Jednemu tarlowi.

— Co pan mówi? — pytałem, przypuszczając, że mi się by usłyszał — Dzięki jednemu tarlowi zdobył podobny majątek?

Gospodarz wybuchnął głośnym śmiechem. — Jednakże taki wielki majątek...

TALAR.

(Z hiszpańskiego).

Wracając z polowania, czulem się śmiertelnie zmęczony. To też na wszystkie ogładam się sirny; gdziebym mógł odpocząć po długich wędrówkach. Śnać zabłądziłem w obce zupełnie mi miejsce, ba gdziekolwiek skierowałem swe kroki, nigdzie ani chaty, ani żywej istoty ludzkiej nie napotkalem.

Zmęczony, prawie zroponczony, chodźłem bez ustanku, sam nie wiedząc, czy dobra, właściwą wybrałem drogę. Wtem, ku wielkiej radości mej i ogromnemu zdumieniu, usłyszałem jakis głos daleki. Wytyłem słuch i wzrok — i oto spostrzegłem schożącego z góry człowieka, z bronią na ramieniu.

— Niech będzie pochwalony! — odezwał się i wnet odwróciwszy się odemnie, poszedł swoją drogą.

— Jak jednak pospieszyłem za nieznanym.

— Czy nie mogłby mi pan powiedzieć, jak da-

leko jest stać do miasteczka X., skąd właśnie przyszedłem i dokąd chcę udać się z powrotem.

Nieznanjomy spojrział na mnie zdumionym wzrokiem.

— Ależ to pięć mil drogi! — zawołał.

— Pięć mil! — powtórzyłem z przerażeniem w głosie. — Co ja teraz tu pocznę?

— Niech pan pójdzie do mnie, pod moim dachem spędzi pan dziesięć noc, jutro zaś będzie pan mógł udać się w dalszą drogę.

Bez chwili namysłu postanowilem skorzystać z uprzejmości nieznanjomego. Podczas drogi przyglądałem się mojemu towarzyszywi, który miał postać ogromną, twarz ciemną, smagłą i wielką głowę na potężnych barkach.

Po pewnym czasie, idąc w milczeniu, znaleźliśmy się w dolinie. Miałem przed sobą głebie urodzajną, żyzną, gęstą uprawę, dokoła miała chatki biały, tam znów wiatrak i młyn. Znac było wszędzie dzielna rękę gospodarzy.

Bracia Pathé w Paryżu
Towarz. Akc. z kap. 5,000,000 Fr. — zastępstwo
STEFAN GRUDZIŃSKI i TADEUSZ BERGER
KRAKÓW, ŚW. WSKA 10, Telef. 305.

PATHEFON jest najdoskonalszym instrumentem doby współczesnej. GRA BEZ ZMIANY IGŁY, wiecznym szafrem. Płyty nie zużywają się, dlatego grają zawsze równie czysto, głośno i bez chrapania. Płyty o średnicy 24, 29, i 50 cm. Co miesiąc nowości. NOWOSCI! Aparaty szafkowe. Płyty 50 centymetrowe grające z siłą równą pełnej orkiestrze. — Nagrany i przerobki gramofonów na system Pathé we własnej pracowni. Żądajcie cenników darmo i opłatnie. W lokalu przegrywa się płyty i demonstruje aparaty bezinteresownie.

ZE ŚWIATA.

Sąpiz przed sądem trowskim. — Nowe spiego-
tleno. — Deputacja rozcwidlenia męzów do pa-
rlamentu. — Sprawa Hofrichtera. — Trzęsienie
ziemi w Ameryce. — Katastrofa w kopalni węgla.

Sąpiz przed sądem. Wczoraj skoczyła się
we Lwowie rozprawa o spiego-tleno na rzecz Ro-
trybył skazał Dobrzańskiego na sześć miesięcy
ciężkiego więzienia. Szakany wyrok przy-
jął. Obecny w sali ojciec skazanego wybuchnął
głosem płaczem.

Nowe spiego-tleno. Przed jakimś czasem ar-
restowano w Stanisławowie młodą dziewczynę, nie-
jaką Maryę Tomczyśną, pod zarzutem udziału w
spiego-tleno na rzecz obcego mocarstwa. Śledztwo
wykazało, że aresztowana pośredniczyła w akcji
spiego-tleno podporucznika austriackiego, Ter-
czarskiego. Akta sprawy przekazano wieksiadku
sądowi krajowemu i odstawiono Maryę Tom-
czyśną do Wiednia. Terczarski znajduje się już
od dłuższego czasu w więzieniu wiedeńskim gar-
nizonowym, gdzie prowadzone są dochodzenia w je-
go sprawie.

Deputacja rozwiedzionych męzów w parlamen-
cie. Wczoraj zjawił się przed parlamentem około
100 rozwiedzionych męzów. — Ponieważ polityka
zakazała zgromadzenia przed parlamentem, roz-
wiedzeni urządzili pochód demonstracyjny, wysy-
lając równocześnie do gmacz parlamentu deputa-
cję. Pojawienie się w sali kilkuset rozwiedzionych
męzów wraz z ich dziećmi, wywołało ogólną
uwagę. Deputacja domagała się od posłów wszyst-
kich stronniczości sześcioletni, w sprawie cywilnej,
celem umożliwienia rozwodu katolików, oraz skre-
szenia § 67 ustawy cywilnej.

Sprawa Hofrichtera. Wojskowe dochodzenie
przeciw Hofrichterowi zostało zamknięte. Śled-
wojący zbierze się w pierwszych dniach grudnia
nowo ma.

Trzęsienie ziemi w Ameryce. We środę około
godz. 7 rano odczuło w Cartago w Ameryce silne
trzęsienie ziemi. Ludność wybiegła przerażona na
ulice, bo domy zaczęły się walić. Mnóstwo ludzi
zginęło pod gruzami. Według ostatnich wiadomo-
ści, Cartago jest w zupełności zniszczone: ani
jeden dom nie ocalał. Z 100 górzów wydobyto
3500 swok. 6000 osób zgineło lub jest rannych.
Znaleziono także nekiele i węgla, zabijając.
W całej Ameryce panuje ogromne przegięwienie,
chorzą trzęsienia ziemi ustają. Szkody obliczają
na kilka milionów dolarów.

Katastrofa w kopalni węgla. W kopalni węgla
w Palos eksplodowały gazy. Zginęło 185 robotni-
ków, w tym przeszło 100 murezyńców, a około 50
białych. Ci, którzy ocalałi podczas wybuchu, zgi-
nęli następnie od trujących gazów.

Stan zdrowia Konepniecki znacznie się pole-
pszył i poeka dnia 20 z wjechał do Wiednia
w towarz. przyjaciółki sioły Maryi Dula-
bianki, a obecnie przebywa w swojej wili w Zar-
nowcu.

Z Rady państwa.

Wiedien. W Izbie posłów obradowano wczoraj
nad reformą regulaminu.

Prezydent ministrów bar. Bienert, uwaga-
jąc historię reformy regulaminu, wspominał o ko-
sycielach prowizorycznej reformy z grudnia r. z.
I zaznaczył, że jest ona ograniczona zarówno co
do czasu jej obowiązywania, jak i co do treści,
projekt zaś rządowy idący do wszechstronnej re-
formy regulaminu na dłuższą przyszłość, jak aby
regulamin trwał odpowiadał potrzebom Izby. Już
dnia rząd oświadcza pryncem, że propozycję swo-
ich nie uważa bynajmniej za coś, czego nie można
zmienić; przeciwnie, rząd weźmie gorliwie u-
dział w obradach i chętnie będzie gotów przyjąć
myśli i wnioski, jakie w trakcie dyskusji się wy-
wona, a dążyć będą do reformy regulaminu. Sprawa
jest nader pilną, bo prowizoryczna reforma
upływa roku bieżącego.

Mowca wskazuje na trudność rozwiązania te-

— Niech mi pan wysłucha — rzekł Pedro Ma-
nelo — opowiem wszystko, jak się właśnie stało.
— Przecież wiem, że cuda już minęły...
Gospodarz mi przerwał:
— Owszem, jeszcze teraz dzieją się cuda. Niech
pan słucha.

Tymczasem gospodyni domu przyniosła nam ob-
fitą wierzcho.

A Pedro Manuelu jak opowiadał.

Mój ojciec odziedziczył po swoim rodzicu dość
duży majątek, który — powiedzmy to otwarcie —
puscił przez gardło. Ja byłem jego jedynym synem.
Kiedy mój ojciec odmarał, liczyłem lat siedmnaście.
Przed śmiercią wezwał mnie do łóża i oświadczył, że
w spadku otrzymam ten dom oraz pięćset talarów,
które leżą w komodzie. Dodał jeszcze, że wśród
tych pieniędzy zamieści się jeden talar, z którym
zwagnano jest całe moje życie, i jeżelibym wydał ten
właśnie talar, wówczas postradabym życie. Nim się

go zadania, gdyż trzeba się liczyć z tem, że w
Austrii sprawa regulaminu Izby węgla polegająca
jest z ważnymi kwestyjami ochrony interesów na-
rodowych. Oznaki, że sprawa spróbowowała za-
cząca się traktować bardziej spójnie, pozwalają
mieć nadzieję, że i przy traktowaniu sprawy re-
gulaminu przeważą względy racjonalne. Będzie też
można wówczas z pewnością łatwiej dojść do kom-
promisu, który umożliwi także ochronę wszystkich
względów Izby w narodowej w ramach i w du-
chu regulaminu, a nie wśród regularności. Już
dotąd okazało się, że prawidłowy bieg pracy par-
lamentu bynajmniej nie musi być okupiony skróceniem,
czy upośledzeniem praw poszczególnych grup.

Premier w końcu prosi, aby tę reformę re-
prowadzono za zgodą wszystkich stronniczości, in-
teresowanych w pozytywnej pracy parlamentu.

Pos. Sełst nastąpił się przeciw pogwałceniu
jakiejś partji lub narodowości.

Sprawa Wetlera.
Następuje przed ministrów bar. Bienert oświadczył:

Pos. Breiter na ostatnim posiedzeniu w
formie zapytania do prezidenta poruszył zamia-
nowanie jednego z wielkich przemysłowców do-
zwolnionemu Izby państw, co nastąpiło było
dawno. Zaraz, jaki z tego zapytania mógłby być
wydedukowany, jakoby przy propozycjach, jakie
rząd ma czynić dla mianowania członków Izby
państw, były nierozważne i nie były aniżeli
racjonalne, odparł w cała stanowczo-
ścią. Specjalnie muszę się także zastrzeżać
konkretnym wypadku przy powołaniu do Izby państw
by mianowania także wpływ ze strony par-
lamentarnej.

Pos. Breiter: Ja to udowodnię!

Prez. Bienert: Mianowaniem Miarolajnem
był przytem wywołano wybitnie stanowisko tej
osobistości na polu przemysłowym i komercyjnym,
jakotóż wielkie zasługi, uznane przez wszyst-
kie kompetentne czynniki na polu rozwinięcia
naszej służby zapatrywaną wojska, a podstawił
czego c. k. rząd usnął, że są dane warunki dla
polecenia tej osobistości na członka Izby państw
w myśl § 5 ust. zasadniczych o-reprezentacji pań-
stwa.

Pos. Breiter w zapytaniu do prezidenta, co
do niego prezydenta ministrów w sprawie powo-
łania przemysłowca Wetlera do Izby państw, o-
świadcza, że na następnym posiedzeniu w odpo-
wiedniej formie przedstawi dowody, które potwier-
dzą wszystkie jego wywody z 22 kwietnia. Pre-
zydent na początku posiedzenia przywołał mocną
do porządku; to przywołanie ma swą historję. Po
ostatnim posiedzeniu Izby prezydent, interweni-
ując przez jednego z dżentelmy, oświadczył w
interwencji, jakie się w „Polischo, Korresp.“ po-
jawilo, że mowca w swym zapytaniu nęty miał
także obelżywych twierdzeń, dotyczących posae-
czonych posłów. Przeciwnie takimi przywołaniem
do publicznej wiadomości przesnacemem oświad-
czenia prezidenta musi mowca stanowczo się za-
strześć. W swoim zapytaniu nie użył ani jedno-
go obelżywego słowa. Gdyby jednakże był użył
nawet obelgi, to nie przysłał prezydentowi Izby
w ponownych wiadomościach wobec dżentelmy przy-
wołać do porządku lub grozić. Mowca zaprzecza,
że prezydent jest gotów unać niestosownie swego
postępowania.

Prezydent dr. Patai: P. zapytający znajduje
się w grubym błądzie, jeżeli sądzi, że przedmio-
tem przywołania do porządku mogą być tylko o-
belgi; także ciężkie obrasy mogą stanowić przed-
miot przywołania do porządku, gdyż jest rzeczą
niemożliwą... (Przerwanie ze strony p. Breitera).
Zachęwał się p. a. t. z. z. c. i. o. i. a. b. y. p. o. i. e.
zobowiązywał był to obrażać, a prezydent nie mógł te-
mu przeciwdziałać. Zrezyta użyto także obraźli-
wych wyrażań, których niepotrzebnie nie chce to
potwierzać. Specjalnie muszę jeszcze podnieść, że
w formie zapytania do prezidenta na końcu posiedze-
nia w tym wypadku była nie do użycia (Okłaski
i brawa), w czasie, gdy dotyczący posowie nie
mógł już odpowiedzieć. Jeżeli jednakże dżentel p.

zadający zapytał, jak ów talar wydał, ojciec mój
zamknął powieki na zawsze. Ogłądałem niezliczoną
liczbę razy postawione mi talary i nie znalazłem
wśród nich ani jednego, któryby się czemś wyróż-
niał — wszystkie wyglądały jednakowo. Byłem
w okropnym położeniu. Dom ten, który otrzymałem
po ojcu, był siłąsires obciążony, nie mogłem go je-
dnak opłacić z długów, do pieniędzy nie miałem.
Owaj pięćset talarów nie mogłem narzucić z przy-
woty, że właśnie wtedy ów tajemniczy talar, przez
co pozabawion zostanę całego życia. Byłem podobny
do człowieka, który zamknięty jest w zamku, gdzie
pełno jest skarbów i złota, a jednak z głodu umrze-
ć, nie może chleba tam niema.

Muszę jeszcze zaznaczyć, iż ojciec zany był ze
swę prawości; nigdy nie okłamywał nikogo i każdy
wierzyl mu święcie. Gdybym mógł przypuścić, iż oj-
ciec na łozu śmiertelnym zamierzał sobie ze mnie
właśnie talar, wówczas postradabym życie. Nim się
— Nie może pan sobie wyobrazić, jak strasznie

poseł Breiter porwał sobie udział w tej osobie
przywołania do porządku, to oświadcza, że
przywołanie do porządku ze strony prezidenta nie
podlega żadnej krytyce. Dlatego na jego dżentel
zapytania nie daje żadnej odpowiedzi, gdyż za-

Katastrofa aeroplanu Hieronimusa.

Rozbitek latawca przy próbnym wzlocie. — Pilot ocalał, motor nieuszkodzony. — Naprawa la-
tawca. — Czy jutro wzlot się odbędzie?

Dzisiaj rano o godz. 5:30 odbył się na torze
wycieczkowym podwoz lotu Hieronimusa, który jutro
ma urządzić wzlot publiczny. Na torze zebrał się
spora liczba zaproszonych gości, między nimi prze-
stawiciele władz i prasy. Dzień był piękny, z zachodu
wiat lekki wiatr, niebo czyste, słowem warunki
atmosferyczne do wzlotu były doskonałe.

Wśród ogólnej emocji wyprawowano latawca
na tor. Na nie zieloną trawę wyglądał on jak wielki
ptak o szarych skrzydłach; żółtawy w kadłubie, ma-
jajestacyjny, piękny. Hieronimus, męczyzna wysoki,
dużo silnie zbudowany, w niebieskim ubraniu swia-
tecznym, ogładni ostatni raz maszynę, zbliżył się,
rzucił badawcze spojrzeniem na skrzydła, druty i
motor i wszedł. Naprężenie jeszcze się wzmogło.
Hieronimus powoli zawiązał rzemienie, którymi
się przyczynował na siedzeniu pilota, spojrzął raz
jeszcze na maszynę — jeden ruch ręką i wielka sru-
ba na przodzie umieszczona, zaczęła się obracać.
Motor zaczął się z trzaskiem i haskotem i po ziele-
nion runi toru przyspieszył aeroplan, jak wielki ptak,
z rozpiętymi skrzydłami.

Zaledwie widokiem mieli czas ochłonąć z wzra-
nia, aeroplan, jakby jakimś tajemniczą siłą podniosio-
ni, wzniósł się w górę, majestycznie płynąc coraz
wyżej. Wzniósł się już nad wysokość drzew, ponad
wysokość trybun i popłynął, jak orzeł jakiej dzwiny
w stronę parku, unosząc się na wysokości około
40 metrów ponad toram wycieczkowym.

Między zgromadzonymi zapowalano cisza, jak
maksimum zaszł. Wszyscy wpiili się oczyma w tę szarą
plamę na nie zielonych drzew, unoszącą się z fosko-
tem i szumem, zwracającą się stosownie do zakrę-
glenia toru. Już płynął około parku Jordanu, już mi-
nał park, już się znalazł niemal nad samą trybuną, po
drugiej stronie toru, gdy naraz —

Dech zaparło wszystkim, który to widzieli.
W jednę chwilkę aeroplan przeczłony się, obrócił
się, rotnic kosiłki w powietrzu raz, drugi i runął
na ziemię. Wszystko to działo się w jednej chwilkę,
w kilku sekundach.

Zdrętwieli obecni i rzucili się wszyscy ku aero-
planiowi, przekonani, że Hieronimus zginął. Aeroplan
przysiadł na ziemi, jakby tego ptaka o szarych
skrzydłach ktoś silniejszy maczuga uderzył przez ka-
dłub. Kiedy widocznie przybliżył, zobaczył ku swemu
zdziwieniu Hieronimusa, jak stał już obok ogładną-
cego motora.

Katastrofa była większa, niż sądzono. Z aero-
plano pozostały — szczątki. Obydwa skrzydła, ac-
ż ciałe, były porządnie uszkodzone. Cały
przód maszyny, chassis, koła zniszczone. Z toru
zabrano jedno poszczególne części i zaniesiono do
hangaru.

Wszyscy byli przekonani, że o wzlocie na jutro
nie ma mowy. Hieronimus jednak stanął obok
latawca i zbadawszy dokładnie jego stan, oświad-
czył:

— Jutro będzie latać, o i le m stolarz zrobi po-
żeczne rzeczy drewniane, które się polamały.

Przynajmniej wpadku.
Widowcy rozeszli się do domów, mocno przy-
gnębieni wypadkiem. Wzlot bowiem był przesłany;
Hieronimus był w powietrzu blisko 4 minuty, robot-
niczo, jeden wzroty i znać było, że jest w zupeł-
ności panem swojej maszyny. Coż więc mógł przy-
czynić nieszczęścia?

Prawdopodobnie, jak mniemali obecni, było nią
niezbity porządnie utrzymanie aeroplanu w hangarze.
Wskutek długich deszczów zarzewiały sruki i druty
od tylnego steru, który odmówił posłuszeństwa
i spowodował katastrofę.

Naprawianie aeroplanu.
W hangarze rozpoczęła się gorączkowa praca.
W przeciągu półgodziny znaleźli się już tam mecha-

wówsza czerpienia; miałem związane ręce. Przy-
glądałem się talorom z pewnym zalem. W którym
z was kryje się moja zguba? — zapytywałem się
ciagle, a nikt mi na to odpowiedzieć dać nie mógł.
Po wielu bezsenne spędzonych nocach postanowiłem
przedwysyskiem wziąć się do roboty; praca pa-
liła mi się w rękę, musiałem pracować nie tylko
dla siebie, lecz i w celu ożyczenia majątku z
długów.

Po upływie czterech lat, odzitem się z Nico-
lezo. Natychmiast po ślubie oddałem w pięćset
talarów mój żonie, ale nie opowiedziałem jej
oczywiście rzeczy całej. Pracowałem przez obje
dniami całym i dorobiłmsy się wcale niemałego
majątku.

Upłynęło lat dziesięć. Fortuna nasza z dnia
na dzień coraz więcej rosła. Wzrosło w domu naszym
już iuż prawdziwy dostatek. Któregoś dnia przyszo-
mi na myśl obierzeć odwie pięćset talarów, odziedzic-

dną odpowiedź w tym wypadku jest
także odpowiedzią. (Okłaski i brawa).

Na tem posiedzeniu przerwano. Następuje we
wtorek dnia 10. o godz. 11 przed południem
w tym samym porządku dziennym.

Rozmowa z Hieronimusem.
O godz. 12 przybył nasz sprawozdawca umyślnie
do hangaru, aby się przekonać o stanie roboty. Hiero-
nimus stał obok swojej pracy, przybijając jakieś
śrubki. Pród aeroplanu był już niemal zamontowany.
Kola przednie, przedtem pogruchothane, stały już go-
towe do użytku.

— Jakże się zapowiada robota? — spytał nasz
sprawozdawca.
— Nieźle — odparł Hieronimus. Ja ze swoją
robotą będę do jutra do godziny 2 popołudniu naj-
dalej gotowy. Będziemy robić całą noc i jutro do
południa. Żeby mnie tylko stolarz nie zawiódł!

— Czy roboty stolarskie wymagają dużo czasu?
— Oczywiście, bo kadłub jest pogruchothane.
Części drewna muszą być zrobione z jesionowego
drewna. Stolarze tutaj się mają i już pracują od sa-
mego rana.

— A jak pan sądzi, czy będzie pan mógł jutro
latać?
— Nie mogę na to odpowiedzieć. Ja sam nie
wiem. Wszystko zależy od stolarza. Jeśli stolarz do-
starczy mi bodaj na 9 rano jutro potrzebnych mi
części — to będę latał.

— Na pewno jednak nie może pan powiedzieć,
czy wzlot będzie jutro, czy nie?
— Twierdzić nie mogę nic. S'ist doch alles
kaput!

— Czemu pan przypisuje wypadek poranny?
— Ja sam nie mogłem tego zbadać.
— Ale ten aeroplan jeszcze będzie zdalny do
lotu?

— A pewnie. Ja sam, jak pan widać, pracuję;
wszystko sam montuję, a mechanicy tylko mi pomaga-
ją. Żeby tylko stolarz nie zawiódł!

— No, życząc panu dużo szczęścia — zakończył
nasz sprawozdawca.
— Bodaj na dzisiaj — odrzekł z uśmiechem Hiero-
nimus. — Jak mi się uda, to jutro zamontowa-
aeroplan, to jutro po południu urządzę wzlot.

Szczęść! Bode!

Na tem zakończyła się rozmowa.

Jutrzejszy wzlot.

Dzisiaj więc absolutnie nie można powiedzieć
jeszcze, czy wzlot jutro się odbędzie, czy nie;
możliwym jest, że się odbędzie, ale znacznie praw-
dopodobnie jest odwrotnie.

W sprawie odbycia wzlotu, dla informacji publi-
czności, stąd będą chorągwie.
A mianowicie: gdyby wzlot miał snowu zostać
odwołany, zostaną w następujących lokalach wywe-
szone białe niebieskie chorągwie: w Jo-
kalu Redakcji „Nowin“ Wisła 2 (róg Ryńku),
w Grand Hotelu, w cukierni Brzeszynie i w sklepie
firmy „Auto“.

Gdy zaś nie zajdzie przeszkoda do odbycia
wzlotu, żadna chorągwie nie będzie wywieszona.
A zatem brak chorągwi w mieście, świadczyć
będzie o odbyciu wzlotu.

Przy wzlocie dla informacji publiczności na
torze wycieczkowym ustanowiono następujące sy-
gnały na hangarze:
Rozpoznać wzlot zapewne chorągwie białe,
Ponowienie „ „ „ „ „ niebieska
Zakończenie „ „ „ „ „ czerwona
Odroczenie „ „ „ „ „ zielona
Wyciekawienie pomyselnego wiatru „ „ „ „ „ sółta

czonych po ojcu. Wiedziałem dobrze, w jakiej je
żona moja ukryła skryznce. Podeszedłem do komody,
szukałem, poruszałem wszystko i nigdzie tych
pieniędzy nie znalazłem. Pobiegłem do żony.

— Nicoloz, Nicoloz, straszna kradzież popełnio-
niono w naszym domu. Skradziono nam pięćset talarów!
Żona moja poczęła się głośno śmiać i wnet mi się
uspokoiła. Zabrała jej pieniądze do zaplacenja za-
chłanki i wówczas właśnie oddała owe pięćset tala-
rów. Na zapytanie moje, kiedy się to stało, odparła,
iż pięć lat temu.

Kamiem spadł mi z serca! Pięć lat temu i ja
jeszcze żyję! A więc to był zwyczajny fortel ze
strony mojego ojca, który widocznie, chcąc mi za-
pewnić przyszłość spokojną, „zajął mnie z mańki“.
No i stało się cudownie. Boć, jak pan widać, dzięki
temu doszedłem do takiej fortuny. Ciagle obawiałem
się stracić jeden talar i dzięki temu — zdobyłem
cały majątek.

GRACIE ROZBIORCZY FRANCISZEK MARTIN

dziecinia dla panienek do lat 16, i dla chłopców do lat 14, kapturki, kapelusze, półcocy, skarpetki, bieliznę, trykotarże i całe wyprawki dla niemowląt

Kraków, Rynek główny l. 12.

NAJTANIEJ SPRZEDAJE

PERFUMY francuskie, angielskie i krajowe oryginalne i na waga MYDEŁ SZKŁAD FARR I PERFUMERYI L. WEINDLING

Kraków, Grodzka Nr. 26. Telefon 996.
Wszystki w artykułach gumowych dyktarce: Poznański 5 k wyślana 178

